

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА ФІСКАЛЬНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
СПІЛКА ПІДПРИЄМЦІВ МАЛИХ, СЕРЕДНІХ І
ПРИВАТИЗОВАНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПРИ ПРЕЗИДЕНТОВІ РЕСПУБЛІКИ БІЛОРУСЬ
МОЛДАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут економіки, оподаткування та митної справи
Кафедра господарського права та процесу
Кафедра економіки підприємства**

СЕРІЯ «ПОДАТКОВА ТА МИТНА СПРАВА В УКРАЇНІ»

Серію «Митна справа в Україні» засновано в 2001 р. Її продовженням є серія «Податкова та митна справа в Україні», яку започатковано в 2015 р.

*Присвячена 100-річчю
Університету державної фіскальної служби України*

ДОСЛІДЖЕННЯ ПІДПРИЄМНИЦТВА: КЛЮЧОВІ МЕХАНІЗМИ ОРГАНІЗАЦІЇ, ОСНОВНІ ДРАЙВЕРИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

*Збірник матеріалів III Міжнародної
науково-практичної конференції
«Економічні перспективи підприємництва в Україні»*

**У двох частинах
Частина 1**

10–11 жовтня 2019 року

**Ірпінь
2019**

К 334.7(477)(06)
ББК 65.9(4Укр)290я431

Д 70

*Рекомендовано до друку Вченою радою Університету державної фіскальної служби України
(протокол № 8 від 26 вересня 2019 року)*

*Збірник матеріалів III Міжнародної науково-практичної конференції,
присвяченої 100-річчю Університету державної фіскальної служби України
«Економічні перспективи підприємництва в Україні», 10–11 жовтня 2019 року*

Рецензенти:

Варналій З. С., д.е.н., професор, професор кафедри фінансів Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Бучинська О. В., к.е.н., доцент кафедри маркетингу Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана.

Організаційний комітет:

Голова – Пашко П. В., д.е.н., професор, заслужений діяч науки і техніки України, ректор УДФСУ;

Заступник голови – Швабій К. І., д.е.н., професор, директор навчально-наукового інституту економіки, оподаткування та митної справи УДФСУ;

Топчій В.В. – д.ю.н., професор, директор навчально-наукового інституту права УДФСУ;

Бодров В.Г. – д.е.н., професор кафедри економіки підприємства УДФСУ;

Биковець В. М. – генеральний директор Співки підприємців малих, середніх і приватизованих підприємств України;

Войнаренко М.П. – д.е.н., професор, член-кореспондент НАН України, перший проректор Хмельницького національного університету;

Жмайлов В. М. – к.е.н., професор, проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи Сумського національного аграрного університету;

Русак О.С. – к.е.н., доцент, завідувач кафедри економіки підприємства Академії управління при Президентіві Республіки Білорусь (м. Мінськ, Республіка Білорусь);

Хэмурау М. – д.е.н., доцент, директор департаменту економіки, маркетингу і туризму факультету економічних наук Молдавського державного університету (м.Кишинів, Республіка Молдова);

Никитченко Н.В. – д.ю.н., професор, завідувач кафедри господарського права та процесу УДФСУ;

Гурочкіна В. В. – к.е.н., доцент кафедри економіки підприємства УДФСУ;

Слюсарева Л. В. – к.е.н., доцент кафедри економіки підприємства УДФСУ;

Цимбалюк С. Я. - к.е.н., доцент, директор наукової бібліотеки УДФСУ.

Д 70 Дослідження підприємництва: ключові механізми організації, основні драйвери та перспективи: збірник матеріалів III Міжнародної науково-практичної конференції «Економічні перспективи підприємництва в Україні», (10–11 жовтня 2019 р., м. Ірпінь) : у 2 ч. – Ірпінь : Університет ДФС України, 2019. – Ч. 1. – 337 с. – (Серія «Податкова та митна справа в Україні», т. 132).

ISBN 978-966-337-548-9

У збірнику опубліковано матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції, присвячені питанням осмислення економічних проблем та перспектив розвитку підприємництва. Основними напрямками досліджень є: сучасні теоретичні погляди на підприємництво, його детермінанти, обмеження та можливості; моделі, тенденції, заходи та ініціативи державної політики розвитку підприємництва; правове регулювання підприємництва в Україні та світі: проблеми та перспективи розвитку; економічна безпека підприємницької діяльності; передові маркетингові та логістичні технології забезпечення розвитку та стійкості бізнесу; деструктивне підприємництво як суспільний виклик; національне надбання, гостинність і сталий розвиток туризму; Україна – територія можливостей для розвитку бізнесу: погляд молоді. Видання призначене для науковців, молодих вчених, аспірантів, студентів.

УДК 334.7(477)(06)

ББК 65.9(4Укр)290я431

Матеріали розміщено у авторській редакції. Відповідальність за зміст матеріалів, їх відповідність вимогам чинного правопису і достовірність фактів та статистичних даних несуть автори.

© Науковий гурток «Економіст», 2019

© Університет ДФС України, 2019

ISBN 978-966-337-548-9

11. Шестаковская Анжела Петровна, д.э.н., департамент Финансы и Банки Государственного университета Молдовы
СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ В ЭКОНОМИКЕ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА 45
12. Ruslana Zadorozhna, PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Entrepreneurship, Trade and Exchange Activity Bila Tserkva National Agrarian University
Dmytro Hryhor, Master of the Department of Entrepreneurship, Trade and Exchange Activity Bila Tserkva National Agrarian University
IMPROVEMENT OF THE PROFIT MANAGEMENT SYSTEM OF DOMESTIC ENTERPRISES.....48
13. Ахновська Інна Олександрівна, к.е.н., доцент, доцент кафедри підприємництва, просторової та корпоративної економіки ДонНУ імені Василя Стуса
ЕКОНОМІЧНА ОСВІТА ЯК ЗАПОРУКА РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ.....51
14. Гурочкіна Вікторія Вікторівна, к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки підприємства Університету державної фіскальної служби України
ТЕОРІЯ ІГОР В ПОВЕДІНКОВІЙ ЕКОНОМІЦІ.....54
15. Марченко Ольга Іванівна, к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки підприємства Університету державної фіскальної служби України
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ІННОВАЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ БІЗНЕСУ В МІЖНАРОДНИХ РЕЙТИНГАХ.....57
16. Дідух Сергій Мирославович, к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки промисловості Одеської національної академії харчових технологій
ІНКЛЮЗИВНА МОДЕЛЬ ЕКОНОМІКИ У КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА.....60
17. Дяченко Світлана Анатоліївна, к.н.держ.упр., доцент кафедри економічної політики та врядування Національної академії державного управління при Президентіві України
ПАРТИСИПАТИВНЕ БЮДЖЕТУВАННЯ В УМОВАХ ФОРМУВАННЯ МОДЕЛІ ФІНАНСОВОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ.....63
18. Мартинюк Людмила Анатоліївна, к. е. н., доцент, доцент кафедри економіки підприємства, Київський національний університет імені Тараса Шевченка
РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ТЕХНІЧНОГО РЕГУЛЮВАННЯ В УКРАЇНІ.....66
19. Ляшенко Ганна Павлівна, к.е.н., професор кафедри економіки підприємства Університету державної фіскальної служби України
ВПЛИВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ НА РОЗВИТОК КОРПОРАТИВНИХ ВІДНОСИН.....68
20. Риков Вадим Володимирович, заступник голови КДКА м. Києва (аспірант Національної академії державного управління при Президентіві України)
ДЕСТРУКТИВНІ ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ.....72
21. Солоненко Юлія Валеріївна, старший викладач кафедри підприємництва, корпоративної та просторової економіки ДонНУ імені Василя Стуса
Трегубов Олександр Сергійович, к.е.н., доцент кафедри підприємництва, корпоративної та просторової економіки ДонНУ імені Василя Стуса
МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ОЦІНКИ ВИРОБНИЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ СІМЕЙНОГО БІЗНЕСУ.....74
22. Сновидович Ірина Григорівна, аспірантка кафедри менеджменту Львівського національного університету ім. І. Франка
КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ДО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА.....77
23. Хачатрян Валентина Валентинівна, к.е.н., доцент, завідувач кафедри економіки та міжнародних відносин Вінницького торговельно-економічного інституту КНТЕУ
Менчинська Олена Миколаївна, асистент кафедри економіки підприємства

підприємницького клімату, підвищення інноваційної активності бізнесу та ефективності державного управління необхідно вирішення наступних завдань: створення умов для залучення інвестицій в економіку країни; створення сприятливого конкурентного середовища; підвищення підприємницької активності та розвиток малого і середнього підприємництва; формування економіки знань і високих технологій; вдосконалення державної політики та вдосконалення системи державного стратегічного управління; вдосконалення збору, обробки та надання статистичної інформації тощо.

Список використаної літератури

1. Гальчук А. А. Місце інноваційного потенціалу України в міжнародних економічних рейтингах – К.: Інвестиції: практика та досвід. 2016. № 8. С. 70-72.
2. Global Innovation Index: офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.globalinnovationindex.org>

Дідух Сергій Мирославович, к.е.н.,
доцент, доцент кафедри економіки
промисловості Одеської національної
академії харчових технологій

ІНКЛЮЗИВНА МОДЕЛЬ ЕКОНОМІКИ У КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА

Голова Уряду України оголосив про амбітну мету – зростання економіки України на 40% за 5 років [1]. Досягнення заявленого темпу зростання є можливим у першу чергу за рахунок розвитку підприємництва, а також за умови вирішення цілої низки проблем, що заважають прискоренню. В розвинених країнах (ОЕСР) малий бізнес дає понад половину ВВП і є драйвером інноваційної модернізації економіки. В Україні частка малого бізнесу (всіх його форм) застигла на одному місці – на рівні 10-15% від ВВП [2]. Тому саме розвиток підприємництва є важливим резервом зростання економіки.

При цьому важливим завдання є не лише кількісне зростання ВВП, але і зміна якості економічного розвитку з акцентом на підвищення рівня життя населення та удосконаленням структури економіки. На нашу думку, для цього необхідно оптимізувати існуючу модель економічного розвитку країни шляхом впровадження концепції інклюзивного розвитку.

Метою даної роботи є обґрунтування необхідності впровадження інклюзивної моделі економіки в контексті розвитку підприємництва.

Інклюзивний розвиток у загальному розумінні – це зростання, яке дозволяє залучити більшу частину трудових ресурсів до ефективної економічної

діяльності, завдяки чому забезпечити більшій частині населення більш високий рівень життя [3].

Впровадження інклюзивної економічної моделі передбачає посилення соціального аспекту, удосконалення організаційно-правових механізмів розвитку задля підвищення рівня залучення населення до розподілу результатів економічного зростання.

На нашу думку, впровадження інклюзивної моделі розвитку є об'єктивно обумовленим. Основними задачами такої моделі є зменшення ступеню нерівності та рівня бідності, створення соціальних механізмів реалізації людського потенціалу, підвищення рівня соціальної захищеності населення. У кінцевому підсумку стратегічною задачею є підвищення рівня життя населення завдяки більш удосконалення соціально-економічних механізмів.

Що відбувається у країнах та регіонах, які не приділяють належної уваги інклюзивному аспекту економічного зростання? В умовах глобалізації та відкритості кордонів незадоволення людей рівнем життя, відсутність перспектив реалізації творчого та трудового потенціалу призводить до міграції. У середньостроковому періоді країни та регіони, які мають вищий рівень інклюзивності отримують притік активної та цілеспрямованої робочої сили, що відповідно підвищує їх економічний потенціал.

На прикладі України можна побачити, що низький рівень інклюзивності економічної моделі розвитку у поєднанні із спрощенням процедури виїзду за кордон призвів до колосальної трудової міграції, що вже у короткостроковій перспективі обумовило зниження рівня економічного потенціалу країни. Відсутність достатньої кількості кваліфікованого та мотивованого персоналу вже негативно впливає на цілу низку галузей та інвестиційних проектів, негативно впливає на розвиток підприємництва.

Для забезпечення зростання економіки на основі інклюзивної моделі розвитку необхідно діяти комплексно – із поєднанням зусиль держави, підприємств усіх форм власності та трудових ресурсів.

На рівні держави необхідно провести дерегуляцію економіки, зниження податкового навантаження, посилення захисту прав власності, зниження корупційного навантаження на економіку, здійснити модернізацію інфраструктури та провести цифровізацію надання державних послуг. Як бачимо, чимало із цих завдань увійшло до програми дій нового уряду, що дає надію на підвищення рівня інклюзивності державної політики у найближчій перспективі.

Проте, слід відзначити, що в існуючих умовах українці платять до бюджетів усіх рівнів удвічі більше, ніж корпоративний сектор платить податків на прибуток [2]. Вести мову про інклюзивну економіку та розвиток підприємництва у таких умовах недоцільно.

На рівні підприємств вважається необхідним ініціативне впровадження нових форм господарювання, які більшою мірою враховують інтереси суспільства та трудових ресурсів (соціальне підприємство, «бірюзові організації» за класифікацією Ф.Лалу [4]). В основі інклюзивного підприємництва мають бути закладені 2 ключових принципи:

1. Відношення до персоналу як до ключової цінності бізнес-організації, до основного елементу досягнення економічних цілей підприємства, що має бути виражено у гідній оплаті праці та створенні належних умов діяльності.

2. Формування місії та цілей підприємства не лише у площині досягнення необхідного фінансового результату, але і з точки зору корисності для макро- та мезосередовища. Розуміння необхідності гармонійного та збалансованого розвитку бізнесу із урахуванням потреб суспільства.

Іншим важливим аспектом впровадження інклюзивної економічної моделі є поступова зміна світоглядних пріоритетів українців: від бажання та необхідності заробити гроші за будь-яку ціну – до усвідомлення необхідності гармонійного та збалансованого розвитку особистості як відповідального громадянина. Втім така трансформація можлива лише за умови задоволення базових потреб людини та забезпечення прийняттого рівня доходу.

Впровадження інклюзивної моделі економіки є задачею складною та комплексною. Однак саме такий підхід може врівноважити інтереси держави, бізнесу та трудових ресурсів, стати основою нової успішної країни. На нашу думку, ініціатором розробки та впровадження інклюзивної моделі економіки має стати держава за широкої підтримки наукових та експертних кіл. Необхідно також детально дослідити роль підприємств різного масштабу та форм власності у впровадженні інклюзивної моделі. Саме у цьому полягає перспектива подальших досліджень за цією темою.

Список використаної літератури

1. Новий уряд планує зростання економіки на 40% за 5 років // Економічна правда: [Веб-сайт]. Київ, 2019. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2019/09/2/651164/> (дата звернення: 18.09.2019).
2. Гайдучський П. Зростання ВВП на 40%: як неможливе зробити можливим? // Дзеркало тижня: електрон. версія газети. 2019. Випуск №34. 14-20 вересня. Київ. URL: <https://dt.ua/gazeta/issue/1215> (дата звернення: 18.09.2019).
3. Бучинська Т. В. Взаємозв'язок між інклюзивним розвитком економіки держави та формуванням універсальних компетентностей людини. Ефективна економіка. 2018. № 6. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6414> (дата звернення: 06.08.2019).
4. Лалу Ф.А. Открывая организации будущего. М: Манн, Иванов и Фербер. 432 с.